

Matei Visniec

ÉS A CSELLÓVAL MI LEGYEN?

Szlafkay Attila fordítása

Szereplők:

Csellós férfi
Újságos férfi
Sétapálcás férfi
Sálas hölgy később csellós hölgy

Váróterem. Falai mellett székek. Egyik sarokban CSELLÓS FÉRFI nem túl erősen játszik. SÉTAPÁLCÁS FÉRFI úgy tűnik, szunyókál a székén, a falnak támaszkodva. SÁLAS HÖLGY mintha a zenét hallgatná, átszellemülten.

Az ajtó bejáratánál két esernyő, melyet azért hagytak ott, hogy lecsöpögjön róluk az eső.

Belép ÚJSÁGOS FÉRFI. Lerázza esernyőjét és a többi mellé állítja. Lerázza magáról az esőt és tekintetével a helyiséget vizsgálja.

ÚJSÁGOS FÉRFI: Pfu! Micsoda idő!

SÁLAS HÖLGY felemeli sálját és az U.F-ra néz. SÉTAPÁLCÁS FÉRFI kinyitja a szemét apatikusan.

CSELLÓS FÉRFI egyre csak játszik zavartalanul.

UF: *(kezét dörzsölve helyet keres, mindegyikhez):* Régóta vár?

SF: *[pillantást cserélve a S.H-gyel):* Úgy egy órája.

S.H.: *(kissé megkésve):* - Úgy egy órája.

UF: Ühü. *(Zakója zsebéből félig nedves újságot vesz elő)* És, semmi?

SF: *(hezitálás után):* Semmi.

UF: *(A nedves újságot a melléte lévő székre dobva):* Na tessék! Ezért vegyen az ember újságot.

Szünet. U.F. úgy tűnik észrevette CS.F-t. Kis ideig hallgat, föláll, odamegy CS.F-hez, kezével vezényel, visszamegy és leül S.F. mellé.

UF: Ha sokáig tart még ez az esőzés, árvizünk lesz.

S.H.: Még mindig annyira esik?

UF: Annyira.

SF: Nálam már a pincében áll a víz.

S.H.: Nálam is majdnem.

Szünet: CSF. egyre csak játszik, ugyanazt a dallamot ismételve, egyre ingerlékenyebbül.

UF: *(díszkreten a másik két szereplő felé fordulva a CS.F-ra mutat):* Az úr szintén vár?

SF: Nem tudjuk.

S.H.: Ő már zenélt... mikor idejöttünk.

UF: Egy órája.

SF: Egy órája, igen.

UF: És nem beszéltek vele?

S.H.: Hát, nem szakítottuk félbe, mert azóta egyfolytában zenél.

UF: Egy órája, egyfolytában. Megállás nélkül.

SF: Megállás nélkül, úgy ám.

UF: Hú! Ilyet még nem láttam.

S.H.: Mikor idejöttem, merthogy én voltam az első, ő már javában zenélt.

U.F.: Egymaga!

S.H.: Egymagában, már javában húzta.

Szünet

S.F.: De azt meg kell hagyni... nem zenél rosszul.

U.F.: Hát nem.

S.F.: Csúfot űz belőlünk.

S.H.: Én teljesen megfeledkeztem az időről.

Szünet. CS.F. ugyanazt a zenei részt ismétli zavartalanul.

U.F.: Kár, hogy nem tudjuk, mit játszik.

S.F.: Én nemigen értek hozzá, de ismerősnek tűnik.

U.F.: Nekem is, mintha már hallottam volna.

S.F.: Händel lenne?

U.F.: Händel vagy Bach.

S.F.: Händel vagy Bach biztos.

S.H.: Ki van zárva. Sem egyik sem másik.

S.F.: Hát akkor ki?

S.H.: Lehet bárki.

U.F.: Ha-ha! Akkor ezt megbeszéltük.

S.H.: Hát nem?

Szünet. CS.F. zavartalanul csellózik.

S.F.: Mindesetre érdekes, hogy kotta sem kell neki.

U.F.: Igen, nem össz.

S.H.: Mindent tud kívülről. Tehetséges fickó.

U.F.: Az én szerencsétlen apám harmonikázott. De én nem örökölttem.

S.F.: A zenei hallás ritkán öröklődik.

Szünet. U.F. széthajtja a félig nedves újságot és olvasni kezd.

S.F. a semmibe néz. S.H. egy cigarettát vesz elő és szipkába illesztí.

S.H.: Itt nemigen dohányoznak, ugye...

U.F.: *(nem tud koncentrálni az olvasásra):* Gyűjtsen csak rá nyugodtan. Most már úgyis mindegy.

S.F.: Úgy látom, a csellós kissé elnyújtja.

S.H.: Ilyenek ezek a vonós művek. Hosszúak.

S.E.: Ez oboa lehet, nem?

U.E.: Oboa vagy cselló.

S.E.: Igen. Valamelyik a kettő közül.

S.H.: Á, neeem... Ez cselló. Tisztára cselló.

S.E.: Cselló...

S.H.: Holtbiztos.

S.E.: *(U.F.-hez):* Tehát cselló. *(Magának)* Így is jó...

Szünet.

S.F.: Ittmaradok és megkérdezem, hogy fizetik-e.

U.F.: Azt hiszi, hogy fizetnek neki?
 S.F.: Tud rá más magyarázatot?
 S.H.: Ki fizetné?
 S.F.: Hát ezek...
 S.H.: Én kétlem.
 S.F.: Akkor semmit sem értek.
 U.F.: Mérget vehet rá. Senki sem zenét csak úgy önszántából és főleg ingyen nem.
 S.H.: Nem biztos, hogy pénzért zenél. Talán csak vár... várakozik, mint mindenki.
 U.F.: Akkor meg minek zenél? Nem tud ő is csendben várakozni, mint a többi?
 S.H.: Már miért ne zenélne? Én dohányszom, maga olvas, ő pedig zenél.
 S.F.: Már megbocsássonak, de véleményem szerint ez egyáltalán nem helyénvaló dolog. Tarthatna egy kis szünetet.
 S.H.: Felőlem nyugodtan zenélhet, engem csöppet sem zavar. De úgy tűnik, most falsabbul játszik...
 S.F.: Nemcsak hogy fals, de folyton ismételi.
 U.F.: Az elején jobb volt?
 S.H.: Volt, volt. Jobb lenne, ha úgy játszana, mint korábban.
 S.F.: Véleményem szerint, ami sok az nem jó, akkor se, ha nem rossz.
 S.H.: Ha jó zene, akkor naphosszat elhallgatom.
 U.F.: Na ne vicceljen már, tényleg.
 S.H.: Miért ne? A jó zene földob, fölemel.
 U.F.: Na ne túlozzunk. Meddig tud fölemelni? A végén úgyis megbolondulsz.
 S.H.: Azt egyéne válogatja.
 U.F.: Elárulom én magának, lehet az akár Beethoven is... Emel ameddig emel, s aztán hirtelen platty földre terem! Még meg is süketülsz.
 S.H.: A maga véleménye nem kapcsolódik ide.
 U.F.: Már hogyan kapcsolódna? Az én apám, Isten bocsássa meg, harmonikázott. De nem folyton, csak úgy általában a szobájában...
 S.F.: Én amondó vagyok, kérjük meg, hogy tartson egy kis szünetet.
 S.H.: Ez már beszéd. Legalább 10 percig.
 S.F.: Csak nehogy megbántsuk...
 U.F.: Hát... ha megharagszik, ha nem haragszik, szerintem tartson egy kis szünetet.
 S.F.: Menjek, mondjam meg?
 S.H.: Megyek én, ha azt akarja.
 S.F.: Á, nem, nem szégyellem én. Odamegyek én.

S.F. föláll és közeledik CS.F.-hoz. Hosszú másodpercekig vár, de CS.F. semmi jelét sem mutatja, hogy észrevette volna. S.F. enyhén kopog a padlón botjával. Semmi válasz. S.F. erősebben kopog. CS.F. abbahagyja a zenélés és ráemeli tekintetét.

S.F.: Mindnyájan megkérünk, ne sértődj meg, de iktass be egy kis szünetet.

CS.F. a vonói a mellette lévő székre helyezi, zsebkendőjét vesz elő és elkezdli törölni izzadságát. S.F. visszamegy.

U.F.: (súgva): Mondott valamit?

S.F.: Semmit.

U.F.: (pihenő pozícióba elnyújtva lábát): Huh! Mintha még a levegő is kicserélődött volna.

S.H.: Na! Ne beszéljenek így, még megbánthatják.

U.F.: Már miért haragudna? Elvégre jogunk van a csendhez. (S.H.-hoz) Nemde? Semmi sem felemelőbb dolog a csendnél.

CS.F. összehajtja a zsebkendőjét, zsebre teszi, fölveszi a vonót és ismét zavartalanul rákezdi.

U.F.: (rövid megkövültség után): Hát ez már mindennek a teteje.

S.F.: (félíg vidáman): Ezek szerint az imént rosszul kezdte.

S.H.: Mintha most jobban játszana.

S.F.: Úgy játszik, mint az ördög.

U.F.: Talán nem értette, mit kért tőle.

S.F.: Nekem úgy tűnt, hogy megértette.

S.H.: Lehet, hogy a megjegyzések miatt haragudott meg...

U.F.: A, nagy ügy? Nem volt abban különösebb sértő...

S.H.: Van aki érzékenyebb... Nem ismeri maga a művészeket. Nincs kényesebb a művészeknél.

U.F.: Hát ha ez művész...

S.F.: Busásan megfizetik, nekem elhiheti. Nincs rá más magyarázat.

U.F.: Nem azt mondta, amit kellett volna.

S.F.: Kértem, hogy iktasson be egy szünetet, nem? Mi egyebet mondhattam volna?

U.F.: Azt kellett volna mondania, hogy hagyja abba, hogy fejezze be teljesen. Hogy hallgasson el és várakozzon emberhez illő módon.

S.F.: Szerintem emberi stílusban beszéltem hozzá. Azt mondtam, tartson szünetet.

S.H.: Hát megtette. Megtörölte a homlokát. Abbahagyta és közben megtörölte a homlokát.

U.F.: Lehet, hogy süket is?

S.F.: Süket muzsikusz?

U.F.: Ha a játéka után ítéled meg, még akár süket is lehet.

S.F.: Nem süket, hisz meghallotta a bot kopogását.

U.F.: Hallotta vagy látta. Lehet, hogy csak meglátta.

S.F.: Idefigyeljen, odamegy maga és azt mondja amit akar, ahogy tudja és ahogy jobbnak véli.

U.F.: Mit higgyek? Azt hiszem, meg kellett volna érezze.

S.F.: Hát menjen oda és mondja meg neki, hogy érezze át a helyzetünket.

U.F.: (kinyújtja a kezét): Nézzen ide, már remegek az idegességtől.

S.H.: Talán pénzért játszik. Egyesek pénzért játszanak az állomáson.

U.F.: Van mellette valami doboz? Sapka, kalap vagy efféle?

S.F.: Én nem láttam sem dobozt, sem sapkát.

U.F.: Mert nem is nézte. Lehet, hogy van, csak maga nem kereszte, azért nem látta.

S.H.: Menjek, tegyek egy kört, hogy megnézzem?

S.H. megy, odasündörög a CS.F.-hoz, visszatér.

U.F.: Ugye semmi?

S.H.: Semmi, ellenben nagyon szép lakkcipője van.

U.F.: Ígérhetnénk valami pénzt neki. Na? Mennyit szoktak?

S.H.: Még megsértenénk. Ha nincs előtte doboz, akkor nem pénzért játszik.

U.F.: Akkor meg miért zenél, szentséges Isten?

S.F.: Azért, mert kedvét leli benne. Azért.

U.F.: De ez a hely nem arravaló. Itt nem teheti mindenki azt, amire kedve szottyán. Különben is ez váróterem. Itt várakozunk és nem zenélünk,

S.F.: Az igazgat megvallva, nincs olyan kiírás, hogy tilos csellózni.

U.F.: Nem tilos, de magától értetődik.

S.F.: Na, idehallgasson, szerintem e világon semmi sem magától értetődik. Semmi. Ertjük? Az égadta világon semmi. Kírták valahová, hogy tilos csellózni? Hogy magától értetődik, hogy tilos csellózni. A dohányszom az igen...

S.H.: Hol? Én nem látom, hogy tilos lenne dohányozni.
 U.F.: Ha jól látom, itt semmi sem tilos. Ezért öl meg ökelme a csellózásával.

Szünet. Fokozódó idegesség. A monoton dallam mind ingerlőbben behatol a csontokba.

U.F.: Neeem, én azt mondom, tennünk kell valamit. Nem várakozhatunk életünk végéig így.
 S.F.: Nekem még nem fogyott el teljesen a türelmem. Majd csak elfárad, elvégre ő sincs vasból.
 S.H.: Nem fárad. Tegnap egész nap zenélt és nem fáradt el.
 U.F.: Ja úgy! Ön tegnap is itt volt! Szóval tegnap is zenélt!
 S.H.: Reggeltől estig. De úgy tűnik, hogy akkor jobban, még ... Valahogy... Lágyabban... Sokkal felismerhetőbb volt...
 U.F.: Nahát, ez... ragyogó, mondhatom. Szóval tegnap is zenélt!
 S.F.: Akkor holtbiztos, hogy alkalmazott. Ha tegnap is zenélt, akkor biztos, hogy fizetnek neki és alkalmazott, akkor már világos.
 S.H.: Ugyan már, ki alkalmazta volna? Csak önszántából zené!
 U.F.: És közönsége, közönsége volt?
 S.H.: Mint ma.
 U.F.: És mit csináltak? Csinált valamelyik valamit?
 S.H.: Nem, mert mint már említettem, tegnap valamivel jobban játszott.
 U.F.: Esküszöm, megbolondulok... Mikor meghallom, hogy tegnap valamivel jobban játszott... Mennyivel tudott jobban játszani, na őszintén... Akkor is türehetetlen, akármilyen jól is játszott... Játshatott akár zseniálisan is, nem? Ha senki sem tesz semmit, akkor gúnyt űz belőlünk.
 S.H.: Csak azt mondom, ahogy volt. Ha maga annyira dühbe gurul, akkor nem értett meg semmit.
 U.F.: Azért kiabálok, mert már elegendem van. Hisz látja, hogy itt semmi sem tilos. Ökelme zenél, maga dohányzik, én kiabálok.
 S.F.: No! Én amondó vagyok, menjünk oda, emberhez méltóan, és mondjuk meg neki kerekperec, hogy hallgasson.
 U.F.: Vagy fogja a sátorfáját. És zenéljen máshol.
 S.F.: Pontosan. Menjen oda maga, hátha maga több szerencsével jár.
 U.F.: Á, nem! Én túl ideges természetű vagyok az effélékhez. Ha így remeg a kezem, akkor jobb, ha nem ütöm bele az orrom. Talán majd odamegy a hölgy, elvégre neki tetszett a zenélése.
 S.H.: Én már ott voltam megnézni a dobozt. Nekem elég volt ennyi.
 S.F.: Hát ez mindennek a csimborasszója, csak nem fogunk félni tőle.
 U.F.: Ki beszél itt félelemről. Én csak attól tartok, hogy ártani fogok neki.
 S.F.: Most már igazán nem értem. Maga szenvedett eddig a legjobban. Miért nem megy oda és fejti ki a mondanivalóját?
 U.F.: Én szenvedtem a legjobban. Azt hiszem, úgy szenvedtem, mint valamennyien. Csak nem méricskéljük le mindegyikünk szenvedését? Ez hihetetlen, ő gúnyt űz belőlünk, mi pedig szenvedési sorrenddel bibelődünk
 S.H.: Menjen már oda és mondja meg neki, hogy hallgasson már végre, nagyon torkig vagyok a fecsegéssel meg minnennel.
 S.F.: Én megyek, de látta, hogy rám nem hallgat.
 S.H.: Dehogynem. Hisz az előbb is sikerült valamit elérnie.
 U.F.: Valamivel határozottabban kopogjon a botjával, hadd érten belőle.
 S.F.: Tessék, kölcsönadom a sétatálcámat... Fogja... kopogjon inkább maga, ha annyira ért hozzá.

U.F. *(dühösen)*: Tudja mit? Én vattát teszek a fülembe, maga meg az csinál, amit akar... Mit szaporítsuk a szót!

U.F. gyógyszeres dobozt vesz elő zsebéből, a vattából két gömböcskét formál és ideges mozdulatokkal a füleibe gyömöszöli. S.F. és S.H. félig utálkozva, félig csodálkozva nézik. U.F. győzedelmes pillantásokkal körbenéz.

S.F. *(magának)*: Micsoda emberek... Hm...

S.F. föláll és közeledik CS.F.-hoz. Hosszú másodpercekig vár és miután látja, hogy CS.F. észre sem veszi, sétatálcájával kopog a padlón. Semmi hatás. S.H. és U.F. különösen izgatottan figyelik.

S.F. *(erősebben kopog a padlón)*: Ne haragudj...

Semmi válasz. CS.F. belefeledkezve, szenvedélyesen tovább zenél.

S.F. *(másodpercekig kopog)*: Hagyd már abba, az ördögbe, hallod!

CS.F. megáll a vonóval és csodálkozva néz S.F.-ra.

S.F. *(változatlanul kopog, indulatosan, mikor a csellózás elhallgat, a levegőben tartja a botot; néhány pillanatnyi csend után, nyugodtan)*: Érts már meg bennünket... Mi is emberek vagyunk...

S.H. *(felháborodva)*: Hárman!

S.F.: Így nem szabad, ne haragudj... Ami sok, az nem jó... Ennyi... *(Visszatér, de félúton megtorpan, ismét CS.F.-hez)*: Ismétlem, ne haragudj... Értsd meg... Így nem lehet várakozni...

S.F. ismét leül a helyére. U.F. kiszedi füléből a vattacsomót, szégyenkezve. S.H. újra előrecsapja a sálját. Hosszú hallgatás. CS.F. összehajítja a zsebkendőjét, zsebre vágja és ismét zenélni kezd, más hangnemben, szenvedélyesen.

Hosszú szünet. S.F. megkövülten ül szemét lehunyva. S.H. hahotázva fölnevet, majd zavartan vár. U.F. újra visszateszi a vattacsomókat fülébe.

U.F. *(S.F. felé)*: Dugja be maga is a fülét... Kövesse példámat. *(S.H. felé)*: Adjak egy kis vattát kegyednek is? Sokkai jobb így...

S.H.: Tudja mit? Hagyjon már békén a vattájával.

U.F.: Miért, mi baja lesz, ha kipróbálja? Higgye el, így jobb. Csökkent valamit. *(S.H. felé)*: Kér egy kis vattát?

S.F.: Nem tudom elviseli a vattát a fülemben. Soha se bírtam.

U.F.: Hamar megszokja.

S.F.: Öregem, már nem. A vatta sistergése helyett, már inkább a csellóást hallgatom.

U.F.: Ahogy akarja.

Szünet. Mindegyik bémult állásban vár, szinte legyőzötten. U.F. arca fokozatosan változik, győztesből kicsorduló szenvedővé.

U.F.: *(kivéve füléből a vattát S.F.-hoz)*: Igaza van... Tényleg sistereg... Valódi füldugó kellene.

S.F.: Használhatja maga akármilyen füldugót. Nem ez a probléma. Ökelmét azért fizetik, hogy megbolondítson bennünket. Ez az igazság. Az ilyen esetekre nincs semmilyen füldugó.

U.F.: Szerintem egyszerűen csak örült.

S.H.: *(sáljával megtörli könnyeit)*: Örült vagy mániákus.

U.F.: *(föláll, lesújtja S.H. sírása)*: Ejnye, asszonyom, hát ennyire...

S.H.: (*hisztérikusan sír*): Mániákus, mániákus. Senki sem normális már manapság.

U.F.: (*letörli S.H. könnyeit, hezitál, tenyerével betapasztja S.H. füleit*): Jobb így?

S.H. (*bólint*): Köszönöm.

U.F.: (*S.F. felé*): Mi a fenét tegyünk? Ez mindnyájunkat az örületbe kerget.

S.H.: (*díszkréten kiszabadítja magái U.F. tenyeréből*): Dobjuk ki... Egyszerűen hajtsuk ki...

U.F.: Hajtsuk, hajtsuk, de...

S.H.: Elvégre hárman vagyunk! Nem? Mi hárman, ökelme pedig egyedül...

U.F.: Hárman vagyunk, de...

S.F.: Jól mondja a hölgy, ki kell röpíteni.

U.F.: Boldog lennék, ha kint láthatnám, de nem tudom... jogunk van ehhez...

S.H.: Az örülteket ki kell hajítani. Ez világos.

U.F.: No, ez világos beszéd, de nem biztos, hogy örült.

S.F.: Örült. Ez napnál is világosabb.

U.F.: Nem tudom. Én nem veszek részt benne. Talán neki is vannak jogai. Inkább azt tanácsolom, menjünk oda mindhárman és bírjuk rá, hogy maradjon csendben.

S.F.: Áhá, ... most már remeg a kezéd...

U.F.: Én rühellem a botrányt... Ha mind a hárman odamegyünk és szépen megmondjuk...

S.F.: Hiába megyünk, meglátod. Én már kétszer ott voltam, tudom amit tudok.

U.F.: Nem árt, ha megpróbáljuk. Legalább lássa, hogy hárman vagyunk.

S.F.: Ahogy óhajtja. (*Karját nyújtva S.H. felé*): Mehetünk, asszonyom? (*U.F. felé, sétatálcáját mutatva*): Maga kopog vagy én?

U.F.: Nem, nem, kopogjon csak maga... Félek kezembe fogni a sétatálcát.

Mindhárman közelednek CS.F. felé és S.F. kopogni kezd a bottal a padlón. CS.F. zavartalanul zenél.

S.F. (*folyton kopogva a bottal*): Hagyja már abba, uram, nem látja, hogy hárman vagyunk?

S.H. (*megszorítja S.F. kezét*): Hangosabban, hangosabban!

U.F. (*inkább csak magának*): Micsoda ordenáré!!

S.F. (*folyton kopogva*): Magához beszélünk, hallja-e? Ne akarja, hogy...

S.H. (*nagyot toppantva*): Elég! Most már aztán elég legyen!

U.F. (*szinte rémülten*): Micsoda korcs fazon! (*Hirtelen, az összehajtott újsággal rácsap a csellóra*): Vége! Finita!

CS.F. mozdulatlan. Mélységes hallgatás.

S.H. (*dühösen*): Te szörnyeteg.

U.F.: Szemét! (*Még háromszor a csellóra csap mérgesen*): Hallgass! Hallgass már! Elhallgass!

CS.F. föláll, lassan, hatalmasan, hidegségében kifejezéstelen és félelmetes.

U.F. (*kezében újságját fegyverként tartva, elsőként hátrál*): Mit akarsz? Mi a szándéked?

S.H. (*maga után húzva S.F.-t*): Meg akarsz ütni? Rajta! Te nagydarab szörny!

S.F. (*U.F. felé*): Na nézzétek! És még azt mondtuk, hogy kihajítjuk. Hogy lehet ezt kihajítani?

U.F.: Maga találta ki meg a hölgy. Én nem mondtam.

S.F.: Hm! Majdnem megjártuk.

S.H. (*hátrálva maga után húzva S.F.-t U.F. felé*): Nem kellett volna rácsapni a csellóra. Ez csak még jobban fölbőszíti...

U.F.: Honnan tudhattam volna? Azért csaptam rá, hogy hagyja már abba, nem?

S.H.: Igen, igen, de azt beszéltek meg, hogy szép szóval próbálkozzunk.

U.F.: Jó, jó, de mit rontottunk ezzel? (*Utolsó maradék bátorságával CS.F. felé*): Na, mi van, elrontottam?

CS.F. visszaül a helyére, előveszi zsebkendőjét és törölgetni kezdi az izzadságot.

U.F. (*célozgatás nélkül*): Nem rontottam el semmit.

S.F.: Most már világos. Ez az ember veszélyes.

U.F. (*kioldozza nyakkendőjét*): Félek, hogy kissé eltűzöttük...

S.H.: Legalább megértette?

U.F.: Majd meglátjuk... Lehet, hogy most hallgatni fog.

S.F. (*visszaül, fáradtan, mintha csata után*): Újra szárítkozik! Miért veritékezik annyit?

U.F.: Én úgy érzem, hogy most hallgatni fog.

S.F.: Maga, már megbocsásson őszinteségemért, de rosszul érzi. Meglátja, hogy ismét zenélni fog.

U.F.: Ha magának lesz igaza, akkor én kitépem ezt a madáríjesztőt és kihajítom az ablakon.

S.H.: Hagyjuk sorsára. Túl komolyan vettük eddig.

S.F.: Akárhogy is legyen, most már késő, túl késő... Akkor is veszélyes, ha hallgat.

U.F.: Jobb későn, mint soha. Ha hallgat, akkor nem is olyan veszélyes. Ki tudja, lehet, hogy mi is zavartuk őt.

S.H.: Méghogy mi? Hát mivel zavarhattuk volna? Meg tudod mondani, mivel zavarhattuk ökelmémet?

U.F.: Ki tudja. Egyeseket a zene zavar, másokat pedig a hallgatás. Az emberek különbözőek. Ítélezhetünk így is, meg úgy is.

S.F.: Na ne! Mit kutatsz újabb kifogásokat. Akkor sem tisztességes, amit csinált.

U.F.: Nem kutatok én, csak... gondolkodom...

CS.F. zsebre vágja zsebkendőjét és újra zenélni kezd szenvedélyesen, tisztán.

S.F.: Na mit mondtam... Most már világos, vagy mi vagy ő...
U.F.: Fantasztikus! Abszolút fantasztikus! Ilyen még nem történt meg velem. Phü, a Zebedeusát!

S.H.: Még azt sem tudjuk, hogy süket-e.

S.F.: Mit számít az? Még egy süket is megértette volna...

U.F. (*szenvedéstől és tehetetlenségtől fuldokolva*): Ráadásul még gyáva is! Gyáva! (*CS.F. felé*) Gyáva vagy! Gyáva! (többiekhez) Hihetetlen. Teljesen hihetetlen. Apám is zenélt, de ő legalább bezárkózott a szobájába... Csak elvétve hallotta valaki... (*Mintha ketrebben hánykolódna*) Szavamra mondom, mintha nem is lenne igaz...

S.F.: Nyugodj már bele, hogy ez a valóság. Ki kellene dobnunk a csellót az ablakon. Már mondtad, hogy ezt kellene. Nem vállalkozol rá, hogy kihajítod a csellót az ablakon?

S.H.: Kar lenne érte, hiszen elég jó márka.

U.F.: Az igazgat megvallva, én már kezdek félni ettől az embertől.

S.H.: Legjobb lenne, ha földühítenénk.

U.F.: Asszonyom, ön pokolian udvarias teremtés...

S.H.: Nem, ha mellre szívjuk, beleőrülünk. Semmibe kell venni. Mit mond a közmondás? Amilyen a mosdó, olyan törülköző.

U.F.: Egyébként is én különb nevelésben részesültem, minthogy csellózni kezdjek...

S.H.: Beszéljünk hangosabban! Eddig túlságosan is suttoztunk.

S.F.: Maga szerint ez zavarni fogja? Nem zavarja ezt abszolút semmi, kiabálhatunk mi naphosszat...

S.H. (*hangosan*): Legalább próbáljuk meg... Valami, valahol, valamikor majd csak kikezdi az idegeit. Neki is kell, hogy legyen egy sebezhető pontja.

U.F. (*hangosan, átvéve a játékot, replikázva*): A sarkán, mint Akhillesznek... Ha-ha...

S.F. (*ő is egyre hangosabban*): Ne dédelgessen illúziókat, hölgyem... Ez már nem az a világ, ahol éreznek... Máskor, ha kissé eltüsszentetted magad, mindenki értett belőle... Még beszélned sem kellett, egy mozdulatot körvonalaztál, kissé kinyitottad a szád... (*Ordítva*): Volt jó érzés, volt lelkiismeret, volt minden...

S.H. (*hisztérikusan kiáltva*): Hordtak alsószoknyát!

S.F. (*tébolyodottan*): Harisnyakötőt!

U.F. (*teljes erejéből ordítva*): Az apám csak a szobájában harmonikázott! Egyedül! Éjjel! Csak éjjel! És senki sem tudott róla! Senki! Csak én! Csak én!

S.H. (*a padlót rúgva*): Nálunk is! Csupán a rezesbanda játszott... A város parkjában... De csak vasárnap... (*gutaütéses üvöltéssel*) Csak vasárnap! Mondom, csak vasárnap!

S.F. (*szintén lázadó üvöltéssel*): De csak vasárnap! Mondom, csak vasárnap!

U.F. újságját tölcseérré gyúrja és trombitaként tartja. Miközben S.H. és S.F. tovább ordít.

S.H. (*egyre dühösebben topogva*): Csak vasárnap! Jól hallotta, csak va-sár-nap!

S.F. (*bottal dübög*): Csak vasárnap! Vasárnap! (*U.F.-t is vezényelve*) Ta-ta-ta-ta! Csak va-sár-nap! Ta-ta!

S.H.: Úgy ám! (*Hirtelen képzett szoprán hangon énekelni kezd*) O sole mio... O sole mio... O sole mio...

Teljes féktelenség. U.F. újságjával trombitál, S.H. fölmászik egy székre és elkeseredetten ordítja „O sole mio”.. míg S.F. a széken dobol. CS.F. zavartalanul tovább zenél a csellón, koncentráltan, szenvedélyesen. A féktelen tobzódás csúcspontján, S.F. zsebéből egy szájharmonikát húz elő és a pokoli koncertbe egy western dallal kapcsolódik és táncol is hozzá.

A közös zenei pokol után U.F. megáll, elhallgat, mozdulatlanul néz S.F.-ra. S.H. még elénekli néhányszor a hisztérikus formában előadott „O sole mio”-t és aztán ő is elhallgat és S.F.-ra néz.

CS.F. szintén elhallgat, mozdulatlan vonója a levegőben.

S.F. (*miután észreveszi, hogy egyedül ő énekel, ő is elhallgat*): Mi lett bennetek? Miért néztek így?

Hosszú szünet. Mind öt nézik. CS.F. talán sóhajt vagy csak túl mélyen vette a levegőt, ismét zenélni kezd.

S.F. (*teljesen zavartan*): Mi történt veletek? Na!?

U.F. (*komoran*): Semmi. Csak hallgattunk.

CS.F. zsebkendőt húz elő és letörli izzadságát. Hosszú szünetet tart.

S.H. (*félénken, kövülten áll a széken*): Most mit csinálunk, nem zenélünk tovább?

U.F. (*keserűen S.F.-ra mutat*): Zenéljen az úr, hisz olyan jól játszik.

S.F. (*férdacian leül*): No azért ez túlzás...

U.F. (*folyton S.H.-hoz beszélve*): És látom, hogy szájharmonikája is van... (*Rövid szünet. S.F.-hez*): Honnan is?

S.F.: Ó, régi darab. Még a szülői házból...

U.F.: Á, volt szájharmonikájuk...

S.F.: Na és ha volt? Mintha maga is említette volna, hogy az apja harmonikázott.

U.F.: Igen, igen, de én nem járkáltam harmonikával a zsebemben. (*Kifordítja zsebeit*) Látja, én tiszta vagyok. És nincs muzsikos fülem és szopránhangom sem, akár a hölgynek...

S.H.: Na ide figyelj, engem csak hagyj békén. Megértem, hogy van szájharmonikája... Jól van, na, van harmonikája, de velem ne kötözködj.

U.F.: Na, ne szerénykedjen már, hiszen magam is hallom, hogy elég képzett hangja van.

S.H.: Képzett? Ha-ha! Idejét sem tudom, mikor énekeltem.

U.F.: Mindenesetre a hangja mindent elárul.

S.H.: Mit árul el a hangom, na mondja, mit?

U.F.: Tudja maga azt nagyon jól. Tudják azt maguk mindnyájan. Engem nem tudnak lóvá tenni, nem vagyok zöldfülű, és nem most szedtek le a falvédőről sem, öreg róka vagyok én már. Mert nem véletlenül hallgatott el ökelme sem...

S.F.: Kí? Ki hallgatott el?

S.H. (*U.F. felé S.F.-ra mutatva*): Nem akkor hallgatott el, amikor én ott voltam. Nem nálam, hanem amikor az úr ott volt, nála.

S.F.: Ki hallgatott el, mert én igazán nem látom, hogy

S.H.: Elhallgatott, az kétségtelen, de maga nem vette észre.

S.F.: Hol, uram, én extázisban voltam? Miket beszél itt összevissza. Látják, most már ott tartunk, hogy mindnyájan félrebeszélünk.

U.F.: Én aztán nem beszélek félre, pardon, már kikérem magamnak. Sokkal jobb, hogy abbahagyja, szerintem jobb a szájharmonika, nem?

S.H.: Mondtam már az imént, hogy amilyen a mosdó, olyan a törülköző, ezt megírták már és mindig is így igaz.

U.F. (*S.F. felé*): Most harmonikázzon még, úgy látom, sikerült kikökenenie... Egyéb választásunk úgy sincs.

S.F.: Igen, tényleg abbahagyta? Tényleg?

S.H.: Vagy csak váltani akar és szájharmonikázna.

S.F.: Á, nem, én nem adom ki a kezemből. Undor fog el, ha más szája után én játszának rajta.

U.F.: Akkor majd megöl mindnyájunkat szép fokozatosan...

S.F.: Nem tudom... mitévő legyek? Nem szeretném kiadni a kezemből a szájharmonikámat.

S.H.: Adja oda, uram, adja oda az ördögbe, csak szabaduljunk már meg tőle. Ha elhallgatott, akkor azt jelenti, hogy erre fáj a foga. Lerí róla, a tekintete elárulta.

S.F.: Azt hiszi, tényleg azt akarja?

S.H.: Láttam, hogy tajtékzott az arca. Villogott a szeme. (*U.F. felé*) Ugye? Maga is látta?

U.F.: Arra fáj a foga a bestiának, arra ám.

S.F.: Ha így áll a helyzet, akkor utoljára próbálkozom.

S.F. közeledik CS.F.-hez, a többiek kísérik néhány lépésig. Aztán kiütögeti a nyálat a szájharmonikából és határozottan odanyújtja CS.F.-nak.

S.F.: Nesze! Vedd el! (*Semmi válasz*) Vedd el, uram, nesze. Vedd el ezt is.

S. F. nyújtott kézzel marad. CS.F. tovább zenél zavartalanul csellóján.

S.F.: Gyere, vedd el és legyen vége már. (*Szünet*) Hallasz engem? (*S.F. rövid ideig szájharmonikázik, hogy a többiek figyelmét magára vonja*) Tessék, ha tetszik... A tiéd, tessék. (*Szünet*) Beszélj már, ember, kell vagy nem? (*Szünet*)

Ne tarts már itt, nézd elzsibbad a kezem... *(ismét harmo-
nikázik)* Meg akarod próbálni? Vedd el!

S.H. (S.F. háta mögül): Vedd már el, nem bántunk.

U.F.: Vedd el!

S.H.: Vedd el!

S.F.: Vedd el!

CS.F. tovább zenél, remegve. Hirtelen könny szökik szemébe, de tovább zenél az arcára hulló könnyek dacára is.

S.F. *(legyőzött, a többiek felé fordulva)*: Ez nem ember.

U.F. *(a nedves újsággal gumibotként játszadoxva)*: Meg kell ölni.

S.F.: Nem tudom. Csináljon amit akar, de ez nem ember.

U.F.: Nem, ez világos. Meg kell ölni.

S.H. *(kétségbeesetten)*: Nem látják, hogy sír? Hogy ölnél meg egy síró élőlényt?

S.F.: Hol sír?

S.H.: Sír! Sír!

S.F. *(egyre közelebb lépve CS.F.-hoz monoklit véve elő)*: Tényleg sír?

U.F.: Én nem látom, hogy sír.

S.H.: Sír, sír... *(Kinyújtja a kezét és néhány könnycseppet fölfog CS.F. arcáról és átnedvesedett kezét U.F. felé tartja)*: Tessék, érzed?

U.F. *(megnedvesíti ujját és megszagolja a könnyet)*: Lehetetlen.

S.F.: De igen, uram, úgy tűnik, hogy szipog.

U.F.: Érti, hogy ütött a végső órája, azért sír.

S.H.: Szegény...

S.F.: Na mi lesz, megöljük vagy nem?

S.H.: Hagyjuk elfutni, jó? Akarják? *(meghúzza CS.F. kezelőjét)*
Na fuss! Fuss!

U.F.: Hova fusson, hisz még esernyője sincs.

S.H. *(elkínzottan, meghatódva, folyton CS.F.-t húzva)*: Na, menj!
Menj! Vedd az esernyőmet és menj!

S.F.: Az enyémet is viheti, ha akarja.

U.F.: Vigye mindet! Vigye mindegyikünkét.

S.H. *(az ajtó fele rángatva CS.F.-t, aki megöregedett, elgyötört, de tovább zenél)*: Gyere, vedd az esernyőket és menj...
Vedd az összest, hallod... Mindet neked adjuk...

U.F. összefogja az esernyőket és CS.F. hóna alá teszi, aki tovább zenél a csellón. S.F. szélesre tárja az ajtószármakat. Kint éjszaka van, zuhog az eső, néha dörög és villámlik. S.H. kiteszolja CS.F.-t, miközben U.F. folyton fölemeli az ernyőket, melyek kiesnek örökké CS.F. hóna alól és visszarakja őket CS.F. hóna alá.

U.F.: Fogd.

S.F.: Tedd oda.

S.H.: Add oda.

S.F.: Lassan.

S.H.: Gyerünk, gyerünk!

U.F.: Szorosabban fogd. Szorosabban.

CS.F.-t kiteszokolják, kezében a vonó, hóna alatt esernyők. A cselló S.H. kezében maradt. Csend.

S.F. *(visszahúzza az ajtószármakat, de nem tudja teljesen bezárni)*: Uram, Teremtőm, de jó, hogy befejeződött.

U.F. *(kibontja az újságot)*: Na tessék, most már teljesen átázott.

S.F. *(megkísérli bezárni az ajtót, csodálkozik, hogy nem sikerül, mert közben keskenyebbek, szélesebbek vagy magasabbak lettek)*:
Hát ilyen időkből már semmin sem lehet csodálkozni.

S.H. *(félénken)*: És a csellóval mi legyen?

S.F. még néhányszor kísérletezik az ajtó teljes bezárásával, de aztán felhagy vele. Az ajtó kissé nyitva marad. A kinti villámlás megvilágítja S.H.-t, aki ide-oda mozog a csellóval kezében.

U.F. *(ujjaihoz tapadt újságdarabokkal)*: Kár. Még ki sem tudtam rendesen olvasni.

S.F. *(leül a székre, mélyen lélegzik)*: No, most... talán még sikerül.

CS.H. *(fanfomszerűen közeledve)*: És a csellóval mi legyen?

U.F. *(sikerül nehezen megszabadulnia a nedves újságdaraboktól)*: Mintha más levegő lenne! Kicsérélődött.

CS.H. *(kissé kétségbeesve)*: De a csellóval mit tegyünk?

U.F. *(leül a székre és lábát egy másik székre nyújtja)*: Ó, szegény apám, ha most élne és mindezt látná...

CS.H. *(U.F. felé botladozva)*: De a csellóval mi legyen?

S.F. *(zsebéből elővesz egy gombócszerű zsíros papírt)*: Kér egy kis halvát?

U.F.: Halvát? Ki tudja mióta is nem ettem?

S.F.: Minőségi áru *(majszolva)*. Látom, esik még mindig.

U.F. *(majszolva)*: Majd meglátja, víz lesz a pincékben, majd meglátja... Ki fognak önteni a kutak...

CS.H.: De a csellóval mi legyen?

U.F. *(nem hallja és nem látja CS.H.-t; ujjait nyalogatja)*: Finom.

Szünet. CS.H. egyik szereplőtől a másikig botladozik, s nyugtalanító és süket fülekre találó kérdése fokozatosan a nézőtér felé irányul.

CS.H.: De a csellóval mi legyen?

S.F. *(U.F. felé)*: Hű, most szívesen szunyókálnék egy kicsit...

U.F.: Szunyókáljon, szunyókáljon... Majd fölrazom én, ha kell...

Szünet. CS.H. áthalad a várótermen S.F.-hoz.

CS.H.: De a csellóval mi legyen?

Szünet.

S.F. *(álmodozva)*: És ha arra gondolsz, mennyit gyötört...

U.F. *(érzi, hogy lábára jön a huzat)*: Én már az elején megmondtam... *(Az ajtóhoz megy és megpróbálja ő is becsukni)*: Rövid pórázra kell fogni. *(Nem sikerül bezárnia. A nedves újság a lábához tapad.)* Végülis úgy történt, ahogy én mondtam.

CS.H. *(U.F.-hoz tántorogva, mind kétségbeesettebben)*: De a csellóval mi legyen?

S.F. *(meditálva, félig szunyókálva)*: És most, ha arra gondolsz... mintha meg sem történt volna... Elment, elillant... milyen ember is volt...

CS.H. *(S.F. felé fordulva)*: De a csellóval mi legyen?

U.F.: Egy szemcse. Egy semmi. *(Folyton az ajtót próbálja becsukni, kissé ingerülten)*: Látod, hogy mégis lehet.

S.F.: És végül az eső is csak el fog állni.

U.F.: Á, persze. Holtbiztos.

S.F. széken ül, félálomban. U.F. az ajtót próbálja bezárni; CS.H. a terem közepén megáll és a nézőtér felé fordul.

CS.H.: És a csellóval mit tegyünk?

VÉGE